

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Poniedziałek dnia 10 Listopada v. s. 1830 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 1 listopada.

Przez najwyższe dyplomata najtęskawiej mianowan: d. 22 września Jenerał-porucznik, naczelnik 1szej dywizyi osiedlonej grenadyerów Ugriemow 1, kawalarem orderu s. *Alexandra Newskiego*, a dnia 20 października, Arcybiskup ormiański arzerumski, *Karapet*, policzony do orderu s. *Anny* 1szej klasy. (R. 1.)

— Przez najwyższy ukaz J. C. M. do Rządzącego Senatu pod dniem 4 października, najmilszemu rozkazano, ulgę przez J. C. M. ukazem 15 września 1828 r. miastom powiatowym Syberyi zachodniej darowaną, na tychże zasadach rozciągając do kupców 3ojej gildy miast: gubernialnego Tobolska i obwodowego Omska, na lat dziesięć, zaczynając liczyć od 1 stycznia 1831 roku.

— Przez najwyższy ukaz do Rządzącego Senatu pod dniem 5 października, porównane są okręty, należące do kraiovców W. X. Finlandzkiego, w poborach okrętowych z rossyjskimi. (G.S.)

Wiadomość, ile zachorowało, wyzdrowiało i umarło w Moskwie z oznakami Cholery.
(Zrana 23 października.)

Od dnia okazania się choroby zachorowało 3978 osób.
Umarło 2023 —
D. 21go było chorych 1420 —

W ciągu doby 22 paździer.

Zachorowało 141 —
Wyzdrowiało 44 —
Umarło 90 —

A zatem pozostało do dnia 23 paździer. (po domach 467, po łazaretach 960 osób) w ogóle 1427 —
W tey liczbie z nadzieją wyzdrowienia 414 —

(Zrana 24 października.)

Od dnia okazania się choroby zachorowało 4098 —
Umarło 2094 —
Wyzdrowiało 557 —

Dnia 22 było chorych 1427 —
W ciągu doby 23go paździer.

Zachorowało 120 —
Wyzdrowiało 29 —
Umarło 71 —

A zatem pozostało do dnia 24 (po domach 473, a po łazaretach 974 osób) w ogóle 1447 —
W tey liczbie z nadzieją wyzdrowienia 435 —

(Zrana dnia 25 paździer.)

Od dnia okazania się choroby zachorowało 4203 osób
Umarło 2170 —
Wyzdrowiało 607 —

Dnia 23go było chorych 1447 —
W ciągu doby dnia 24go paździer.

Zachorowało 105 —
Wyzdrowiało 50 —
Umarło 76 —

A zatem pozostało do dnia 25go paździer. (po domach 472, po łazaretach 954 osób) w ogóle 1426 —
W tey liczbie z nadzieją wyzdrowienia 422 —

(Zrana dnia 26go paździer.)

Od dnia okazania się choroby zachorowało 4310 osób
Wyzdrowiało 674 —
Umarło 2230 —

Dnia 24go było chorych 1426 —
W ciągu doby dnia 25go.

Zachorowało 107 —
Wyzdrowiało 67 —
Umarło 60 —

A zatem pozostało do dnia 26go (po domach 462, a po łazaretach 944 osób) w ogóle 1406 —
W tey liczbie z nadzieją wyzdrowienia 439 —

(Zrana dnia 27 paździer.)

Od dnia okazania się choroby zachorowało 4408 osób
Umarło 2292 —
Wyzdrowiało 764 —

Dnia 25go było chorych 1406 —
W ciągu doby dnia 26go paździer.

Zachorowało 98 —
Wyzdrowiało 90 —
Umarło 62 —

A zatem pozostało do dnia 27 paździer. (po domach 470, po łazaretach 882 osób) w ogóle 1352 —
W tey liczbie z nadzieją wyzdrowienia 408 —

(G. S. P.)

Wyciąg z doniesień o stanie miasta Moskwy. N. 31 i 32. Dnia 23go i 24go paździer.

Dnia 21go paździer. we wszystkich skarbowych zakładach i łazaretach miejskich, umarło chorych z chorob długich 4, z ostrych 4; we własnych mieszkaniach z ostrey 1.

Chorych na cholere (w czasowych łazaretach i we własnych mieszkaniach) było 1390, zachorowało 144, wyzdrowiało 30, umarło 84; a zatem pozostało 1420.

— W skarbowych zakładach, o których wkrótce udzieli się osobay wyciąg chorych na cholere, do dnia 21 paździer. było 487; dnia 21 paździer. zachorowało 43, wyzdrowiało 19, umarło 19, a zatem pozostało 492. Z liczby wszystkich chorych przychodzi do zdrowia 737.

Dnia 22go paździer. we wszystkich skarbowych zakładach i łazaretach miejskich, umarło chorych z chorob długich 2, z ostrych 3; we własnych mieszkaniach, ani z długich, ani z ostrych żaden.

Chorych na Cholere w czasowych łazaretach i we własnych mieszkaniach było 1420; zachorowało 141, wyzdrowiało 44, umarło 90; zatem pozostało 1427.

— W skarbowych zakładach było 492, zachorowało 33, wyzdrowiało 5, umarło 19; pozostało 501.

Przychodzi do zdrowia 776. (P.P.)

Wyciąg z doniesień o stanie miasta Moskwy. N. 33 i 34. Dnia 25go i 26go paździer.

Dnia 23 paździer. we wszystkich skarbowych zakładach i łazaretach miejskich umarło chorych z chorob długich 4, z ostrych 3, we własnych mieszkaniach z ostrey 1, z długiey 1, z zewnętrzney 1.

Chorych na Cholere (w czasowych łazaretach i we własnych mieszkaniach) było 1427; zachorowało 120, wyzdrowiało 29, umarło 71; a zatem pozostało 1447.

W skarbowych zakładach było 501, zachorowało, 42, wyzdrowiało 16, umarło 13, a zatem pozostało 514.

Z liczby wszystkich chorych przychodzi do zdrowia 779.

— Dnia 24go października, we wszystkich skarbowych zakładach i lazaretach miejskich, umarło chorych z chorob długich 5, z ostrey 1; z zewnątrz 1; we własnych mieszkaniach z diugiey 1, z ostrey 1, z zewnątrz 1.

Chorych na Cholera w czasowych lazaretach i we własnych mieszkaniach było 1447; zachorowało 105, wyzdrowiało 50, umarło 76; a zatem pozostało 1426.

W skarbowych zakładach było 497*), zachorowało 31, wyzdrowiało 59, umarło 18; pozostało 451.

Przychodzi do zdrowia 731.

— List Alexego Alexandrowicza Paszkowa do Woennego Jenerał Gubernatora: „Otrzymałszy uwiadomienie od mego zarządzającego domem moim w Moskwie, że pomieniony mój dom na Znamienie, d. 3go paździer. został przez policyą zajęty dla chorych. Sądzę, że policya bez zalecenia W. X. Mości, nie mogłaby tego uczynić. To pobudziło mię do oświadczenia W. X. Mości, nayspokorniejszey moiej wdzięczności. Przez to miłosierne rozporządzenie, uczyniłeś W. X. Mość mię uczestnikiem dla dobra powszechnego w zadosyć uczeniu woli NAYJAŚNIEYSZEGO MONARCHY i dla pożytku Państwa w tak ważnym wydarzeniu, w którym śmiertelność wygubia naród; ponawiam mię nayspokorniejszą wdzięczność.” październ. 12 (P.P.)

Wyciątek z gazety moskiewskiej, o stanie zdrowia Moskwy. (Ciąg dalszy)

Na czasowy lazaret preśnieński, Jan Karelski, uwolniony od mieszczaństwa moskiewskiego, ofiarował 50 r.; niewiadomi dali 100 arszynów różnego płótna i 50 r. Kupiec moskiewski, Antoni Monigetti, na Letrowce, w domu Pani Raziwskiej, oprócz trzechset szklanek octu, tak zwanego 4 złodzieiów, dla rozdania bezpłatnie ubogim, mieszkającym w części twerskiej, dał jeszcze 50 szklanek do lazaretu twerskiego. Dowódca wojskowo-moskiewskiego laboratorium, major artylleryi, Drukowcow, przestał P. Senatorowi Ozierowemu, na rzecz lazaretu Srietieńskiego, 125 r. asa, i jeszcze oświadczył swą gotowość przystania do lazaretu 10 łóżek drewnianych, i tyleż stolików, Senator Pisarew otworzył w Słobodzie danitowskiej lazaret na 12 łóżek. Radca rękodzielny Jan Rybnikow, opatrzwszy go we wszelkie początkowe potrzeby, dał na lekarstwa 200 r. iednoczasowie, i oświadczył chęć przyjąć na siebie obowiązek pomocnika. Wdowa, żona kupca, Nastazya Nefediejewa, bezpłatnie umieściła ten lazaret we własnym domu, i ofiarowała doń 200 arszynów perkalu. Kupcy moskiewscy: Anfin Saweliew i Bazyli Kudriawcew, oprócz obowiązków swoich w części serpuchowskiej, oświadczyli gorliwość znajdowania się przy obudwu lazaretach: iszy w obowiązku ekonoma, a 2gi na pomocnika iemu. Dozor tak nad lazaretem czasowym części serpuchowskiej, jako i nad nowo-otworzonym poruczono radcy honorowemu, Wizarzdowi.

— Wyciąg z doniesienia P. rzeczywistego radcy stanu, Apuchlina: „W czasowym lazarecie rohozskim, do urządzonych, dnia 3 paździer., 20 łóżek, dnia 10 przydano resztę 30. W lazarecie staro-obrzedowym także 20 łóżek jest gotowych, a pozostałych 30 już się przysposabia. Kommissarzem w tym lazarecie jest odstawny rotmistrz Jan Jegorowicz Wejs. Połowa tego lazaretu przenosi się do Moskwy. Kommissarzem czasowego rohozskiego lazaretu, sekretarz kollegialny, Paweł Stepanowicz Iwanow, oświadczył się przyjąć na siebie pełnienie takiegoż obowiązku w lazarecie staro-obrzedowym. Kilku z obywateli części rohozkiej, prawie wyłącznie ze stanów: kupieckie-

*) Po rozpatrzeniu szczegółowych rachunków, taka pokazata się być liczba chorych, znajdujących się rzeczywiście w skarbowych zakładach zamiast 514.

go, mieszczańskiego i furmańskiego, a którzy się stawili, na skutek moiego wezwania, w celu nadradzenia się względem nieodbitych środków ostrożności w zachowaniu części rohozkiej od rozprzestrzenienia się wynikłej choroby, oświadczyli mi dobrowolną i czynną gotowość dopomożenia, własnym kosztem, urządzeniu i utrzymaniu czasowego lazaretu, i dla tego uczynili następujące ofiary: pieniądze monetą krążącą 2015 r. 50 k.; płótna różnego gatunku, 100 arszynów; proszku do kadzenia ieden iaszczyk, storaksu (gummy żywicznej tłustey) carogradzkiej, do kadzenia, 2 funty, i na szlafroki dla wyzdrowiałych sztukę dymki, 50 arszynów; nadto, szanowni ci dobroczyńcy (których, dla wiadomości JO. Pana, mam zaszczyt dołączyć listę imionową) oświadczyli mi chęć, ażeby imiona ich nie były ogłoszane. Przytém, następujący z pomiędzy nich dobrowolnie i z nayszszą gorliwością oświadczyli się spełnić, pod przewodnictwem wyżej wspomnianych moich pomocników, obowiązki, wskazane w 4ym punkcie postanowienia rady czasowej, pod datą 18 września, a mianowicie: w 1 kwartale, kupcy 3ciey gildy: E. A. Iljin, K. Emeljanow, w 2, A. Fedorow, S. N. Luchin, mieszczań W. T. Kurycyn; w 3, kupiec 3ciey gildy, E. T. Komow, mieszczań J. M. Milutin; ze stanu furmańskiego: A. M. Jerochow i J. J. Sziriazew; w 4, kupcy 3ciey gildy, J. Ja. Łasin, Ch. M. Owczynnikow, mieszczań A. T. Atmazow, i ze stanu furmańskiego J. S. Dieczkin; w 5 kwartale, znajdującym się za rogatką, a składającym się z cmentarza rohozskiego, wsi ekonomiczney Karaczarowa i nowej wsi, z liczby wezwanych przeze mnie, dla nadradzenia się z obywatelami, dobrowolnie przyjęli na siebie pełnienie wspomnianych obowiązków: w wydziale cmentarzowym, kupiec W. Akimow, mieszczań T. W. Zigarew i P. Mitrofanow; w wydziale wsi Karaczarowa, obywatele: S. A. Blinow, G. J. Kuraiew, Ja. Iljin; w wydziale nowej wsi, M. Jegorow i M. Iwanow; główne zaś tym kwartalem zawiadywanie poruczono P. kwartalnemu porucznikowi tegoż kwartału, radcy honorowemu, J. S. Żdanowemu. Kupcy moskiewscy: Lepieszkin i Szetaputin ofiarowali do czasowego rohozskiego lazaretu: iszy dwa pudry wapna chlorynowego, a 2gi 25 wiader wody chlorynowey. Handlarze iatkowi rohożscy, gdy, podczas kupowania w nich mięsa do lazaretu, dowiedzieli się od kupującego, iż mięso to zakupią dla chorych na cholera, natychmiast dobrowolnie zmniejszyli cenę urzędową 2ma kopieykami na każdym funcie mięsa potrzebnego dla chorych, i oświadczyli chęć nadać czynić to umniejszenie, przez cały czas exystencji tego lazaretu.

Na zamknięcie tego wszystkiego, sama bezstronna sprawiedliwość zobowiązuje mię zaświadczyć przed JO. Panem o tey czynney dla dobra powszechnego gorliwości, i o tych roztopnych środkach, któremi dopomagać mi, we wszystkich zdarzeniach, nie przestawał P. częściowy Przysta-wa części rohozkiej, podpółkownik M. K. Kuzmiński. (G.S.P.)

KRÓLEWSTWO ZJEDNOCZONYCH NIDERLANDOW.

Bruxella dnia 23 października.

Jenerał Don Juan van Halen został w Mons aresztowany i osadzony w tajemnym więzieniu; postreżono, iż we wszystkich miejscach, do których się udawał, zaraz po jego odjeździe, wybuchnęły zaburzenia popółstwa, że oraz, przed jego oddaleniem się z Bruxelli, jeden z adjutantów jego wyjechał był do Antwerpii. (J.d.S.P.)

Mons d. 21 października.

Spisek już tedy został wniwecz obrócony: iesteśmy ocaleni; źte zostało przeciętém w zarodku swoim. Uwięziono Don Juana van Halen i jego adjutantów, oraz iednego z huzarów ich orszaku. Są oskarżeni, iż byli sprawcami wszystkich nieszczęść naszych i chcieli uorganizować kontr-rewolucyą. Wystuchano wielu świadków; podobno ieden z jego hazardów został poznany na czele rabuśjów z Jemappes, którzy wczor-

ry przytrzymali dyliżans paryżki. Jeden z adjutantów jego wyjeżdżał już do *Binche i Nivelles*, gdzie, iak powiadaia, miał się porozumieć z jednym ex-kommissarzem dystryktowym, znanym przez swoje niewolnicze poświęcenie się. W *Bruxelli* może nie wiedzą tego, iż Pani *van Halen* bawi tu od kilkunastu już tygodni. Ogłosiła się ona żoną pewnego negocyanta, który musiał *Bruxellę* opuścić, z przyczyny zaburzeń. Pan *van Halen* zdaie się być dosyć stłumionym. Niestychane w świecie zachodziły trudności w uratowaniu go od zemsty pospólstwa. (*J.d.S.P.*)

Bruges dnia 19 października.

Z łaski pospólstwa, które zburzyło 10 do 11 domow, przepędziliśmy noc okropną. Kobiety, albo raczej furey przebiegały ulice, wydając krzyki żałosne; mężczyźni, z pochodniami w ręku, kupami się rozchodzili; słyszano ich biegających po ulicach, pytających się jeden drugiego: gdzie teraz pójdziemy? a każdy, zamknięty usiebie, oczekiwał wypadku tych strasznych pytań. Nie widąc żadnego obywatela na ulicach, żadnego patrola, żadney nadziei pomocy od nikogo. Z tęsknotą dnia oczekiwano; uformowały się patrole, i dwónastu zpmiędzy złoczyńców zostało uwięzionych. O godzinie 2 z południa, przybywa niespodzianie legia belgicka; ożywiła nas nadzieią wyrzenia końca tych wszystkich nieszczęść. Lecz ileżto ofiar! Zdaie się, iż złoto było garściami rozsypane; wyznali to uwięzieni burzyciele. (*J.d.S.P.*)

N I E M O W.

Lipsk dnia 22 października.

Wszyscy xięgarze i drukarze naszego miasta złożyli Królowi prośbę, w której żądaią odmian cenzury, wprowadzenia wolności druku, ile to bydz może, i t. d. (*J.d.S.P.*)

Od brzegow Menu d. 21 października.

Korrespondencye, zasługujące na wiarę, daia bardzo smutny obraz stanu wewnętrznego miasta *Bruxelli*. Wszyscy cudzoziemcy, którzy tam czynili znaczne dochody i ożywiali przemysł, znikli od czasu rewolucyi; z inney zaś strony, miasto jest zawałone ludźmi bez majątku, a utrzymanie ich jest dla mieszkańców tym uciążliwsze, iż ceny rzeczy pierwszej potrzeby dochodzą ostateczney wysokości. Wielka liczba tych osób przyszła w chęci zaciągnięcia się do służby wojskowej; powiadaia, iż rząd tymczasow płaci swoim żołnierzom po 75 centow, co trudną jest do uwierzenia, gdyż źródła dochodów są osuszone. (*J.d.S.P.*)

F R A N C Y A.

Monitor pod datą 23 paździer., ogłasza postanowienie królewskie, tyozące się zboża, w następującem brzmieniu:

„Tak na granicy lądowey, iako i morskiej, *maximum* opłaty zmienney od przywozu zboża będzie 3 franki od hektolitro, a *minimum* 25 centymów. Te opłaty i pośrednie stopnie dwóch frankow i jednego franka nie przestaną być stosowanemi według ceny prawney zboż, odpowiednie prawom: 16 lipca 1819 i 4 lipca 1821.

Opłaty te będą pobierane bez różnicy pochodzenia, i z samą tylko nadocenką jednego franka za zboża, które morzem przyydu pod banderą zagraniczną.

Maximum trzech franków będzie zastosowane do żyta i pszenicy, gdy cena tych zboż dóydzie szesnastu franków w pierwszej klasie, czternaście w drugiej, dwanaście w trzeciej, a dziesięć w czwartej. Przyjęcie *minimum* dwódziestu pięciu franków nastąpi tylko wtedy, gdy ceny zniżą się do osmnastu, szesnastu, czternastu i dwónastu franków.

Minimum opłaty od mąk, przywożonych na okręcie francuzkim, będzie pięćdziesiąt centymow od sta kilogramow bez różnicy prowincyy. To *minimum* będzie dwa franki, pięćdziesiąt centymów, gdy przywóz będzie pod banderą zagraniczną. Ocenki dopuściłające nie przestaną być przyjmowanemi podług proporcyy, ustanowionych przez artykuł 4 prawa 16 lipca 1819 roku.

Ninieyszego prawa rozporządzenia będą działy tylko do 30 czerwca 1831 roku, dla departamentow objętych w klasie pierwszej, a do 31 lipca dla departamentow, objętych w drugiej, trzeciej i czwartej klasie.

— Zdaie się być rzeczą pewną, wyraża *gazeta francuzka*, iż ministeryum zostanie odmienionem przed 3 listopada. Taż gazeta, przytaczaię gazetę *Tems*, wymienia za członków nowego ministeryum następujące osoby: PP. *Lafitte* ministrem skarbu, *Kazimierza Périer* spraw wewnętrnych, *Dupont* sprawiedliwości, *Molé* spraw zagranicznych, marszałka *Soult* woyny, *Rigny* maryarki, i *B. Constant* oświecenia publicznego.

— Zawiadamiaia, iż dnia 21 października, Jenerał *Mina* wszedł do *Vera* we 400 ludzi, i pomknął się aż do *Lesaca*; dodaią, iż przyłączyło się do niego kilkunastu karabinierów, i że dąży do *Tolozy*. Z drugiej strony cytuią list z *Perpignan*, pod datą 20 paździer., uwiadamiaia, iż jedna gromada hiszpańskich konstytucyonistów została odpartą do naszego terytoryum.

— Projekt zrobienia kanału *Garonny*, który iedynie może dopełnić naszego systematu żeglugi i istotnie połączyć dwa morza, jest bliskim przyścia do skutku.

Paryż dnia 29 października.

Birża paryżka: pięć od sta, 34 fr. 65; trzy od sta, 64 fr. 5; akcy bankowe, 1680 fr.; pożyczka królewsko-hiszpańska, 38 1/2 fr.; pożyczka haitańska 325 fr.

— Dnia 24, Król przyjął na prywatnem posłuchaniu Jenerał-majora *Juel*, posła nadzwyczajnego i ministra pełnomocnego Króla Jegomości Duńskiego, który miał zaszczyt złożyć Królowi Jegomości swoje listy wierzytelne.

— Hrabia *Eugeniusz Harcourt*, członek izby deputowanych, został mianowaany ambasadorem do *Madrytu*.

— Hrabia *Rumigny*, który od trzech lat pełni obowiązki posła nadzwyczajnego i pełnomocnego ministra w *Monachium*, został, powiadaia, mianowany ministrem przy Stanach Zjednoczonych Ameryki.

— P. *Flarimond de Latour-Maubourg* został mianowany ambasadorem francuzkim do *Neapolu*.

— Marszałek *Maison*, Ambassador przy Cesarzu Jegomości Austryackim, wyjechał do *Wiednia*.

— Postanowienie z dnia 25 października, uchyla i zmniejsza wielką liczbę pensyy; między pierwszymi jest uchYLENIE pensyi 8,000 fr., wyznaczoney P. Hrabini *Peyronnet* i trojgu iey dzieciom.

— Rząd zalecił śledzenie licznych pożarow, które spustoszyły i zniszczyły część Francyy. Wielu prokuratorow ieneralaych zostało zobowiązanymi zebrać tego dowody i niezwłocznie przesłać ie do ministra sprawiedliwości.

— Baron *Pasquier*, Prezydent, PP. *Séguier*, *Bastard* i *Pontecoulant*, członkowie kommissyy sądu parów, w dniach 25 i 26, udali się do zamku *Vincennes*, w celu badania ex-ministrów. Powiadaia, iż badanie Xiążęcia *Polignac* trwało siedm godzin, a P. *Peyronnet* trzy godziny. Zaczęto słuchać P. *Guernon Ranville*.

— Przywrócono porządek w *Isoudun*, lecz obce gwardye narodowe opuściły miasto, dopiero po uwięzieniu wszystkich wichrzycieli.

— W *Dzienniku sporów* piszą: „Formowanie ministeryum doznaie wielkich trudności. Zrazu myśliliśmy, że tylko szło o odmianę osób. Nowe przeszkody stały się powodem do sądzienia, iż szło także o zmianę systematu. Utrzymuią tego wieczora, iż ministeryum było ofiarowanem wielu członkom obu izb, między którymi wymieniaia Hrabie *Argout*, członka izby parów, który go nie przyjął. Dymissya Xiążęcia *Brogie* i P. *Guizot* została przecież przyjętą; nie się względem nich nie zmieniło; mogłaby tu zayść odmiana chyba po usunieniu prefekta *Sekwany*. Mówią, iż wieczora, PP. *Kazimierz Périer* i *Lafitte* zostali zobowiązanymi urządzić ministeryum. Tegoż wieczora rozumiano, iż to staranie zostało innym poruczone. W takim przypadku prefekt *Sekwany* zostałby ministrem spraw wewnętrnych.

— Doniesienie telegraficzne, wysłane z *Bayon-*

ny, pod datą 26 paździer., zawiadamia, iż dnia 25 około 3 godziny z południa, *Mina* wszedł do *Iruu*. Za jego zbliżeniem się, wojska prowincjonalne, które się tam znajdowały, wyszły. Oddział rojalistów z 16 ludzi, umieszczony na moście *Bidasoa*, wszedł do Francji i broń złożył. *Mina*, po krótkim odpoczynku, z całym swoim orszakiem udał się ku stronie *Saint-Sébastien*.

— *P. Buckingham*, podczas swojej podróży, przebiegłszy większą część kuli ziemskiej, a szczególnie kraje wschodnie, obejmując tu: *Egipt*, *Palestynę*, *Mezopotamię*, *Arabię*, *Persyę* i *Indye*, przybył do *Paryża*, iżby narodowi francuzkiemu przedłożyć plan podróży naokoło świata, którą zamierza odbyć, w celu robienia odkryć, oraz w celu handlowym i cywilizacyi. Tymczasem, *P. Buckingham* chce w *Atheneum* Królewskim wyłożyć kurs lekcyy, w języku francuzkim, obejmujących opisanie Indyi w ogólności; łącząc do tego anegdoty objaśniające, zebrane w czasie długiego jego przemieszkiwania w tej interesującej części świata, w ten sposób, iżby wystawić żywy i przyjemny obraz wszystkich iey szczegółów. (*J. d. S. P.*)

ANGLIA.

Londyn dnia 24 października.

Papiery publiczne: Konsolidy, 84; rossyjskie 97; hiszpańskie, 20; kolumbijskie, 18; meksykańskie, 36.

— Zapewniają, iż Król otworzy parlament, o sobiście, dnia 2 listopada.

— *Karol X*, i *Xiążę Bordeaux*, dnia 20 t. m., przybyli do *Holyrood-House*.

— Dowiadujemy się z *Bombay*, pod datą 13 czerwca, że *cholera morbus*, dnia 10, pokazała się na okręcie królewskim *Buckingham*; dnia 11, choroba ta zgładziła już 18 maytków, a około 50 do 40 innych, są bez nadziei.

— Król ma zamiar odbyć podróż do Szkocyi, przyszedł wiosny; szlachta, potomkowie starożytnych naczelników klanów, robi już przygotowania do opatrzenia swoich klanów w dawne kostiumy, w których powinna przyjmować Króla.

— Dają 30 gwiney za bilet wejścia do *Guildhall*, w dzień uczty królewskiej; niektórzy dają nawet 50 gwiney, iżby otrzymać wejście do sali, przynajmniej, iako markierowie.

— *Sir Walter Scott* napisał do mieszkańców *Edynburskich* odczwę, w której zachęca ich, iżby *Karola X*, przyjęli z uszanowaniem, należnym iego nieszczęściu.

— *Sir G. Murray*, obeymie naczelne dowództwo armii, na miejsce *Lorda Hill*, który podobno będzie miał naczelne dowództwo nad wojskami w Indjach; *Lord Dalhousie* ma wrócić do Europy, z przyczyny złego stanu zdrowia swojego.

— W tej chwili przygotowują wyprawę pod wodzą kapitana *Fitzclarence*, syna *J. K. M.*, dla zwiedzenia archipelagu wschodniego. Z wyprawy tej spodziewają się odkrycia nowego odbytu handlowego; ma ona wyruszyć na początku przyszłego roku, wprost do *Nowey-Wallii* południowej.

— *J. K. W.* *Xiążę Sussex*, zamierza przyjąć miejsce prezydenta towarzystwa królewskiego; terazniejszy prezydent, *Sir D. Gilbert* obeymie dawniejsze swoje obowiązki podskarbiego.

— *Gazeta dublińska* ogłasza, iż rada izby handlowej miasta *Dublina*, postanowiła iednomyślnie złożyć w izbie dla zbierania podpisów, petycyą względem zniesienia unii.

— *P. O'Connel* jest w *Dublinie* oczekiwany, dla przyzdowania na iednym wielkim zgromadzeniu publicznym, które zamierza złożyć parlamentowi petycyą względem oddzielenia Irlandyi od *W. Brytanii*.

Gazeta Dublin Evening Mail, wzywa uwagi Rządu na to, że co dzień przybywają Jezuici do Irlandyi, że oraz w ciągu dziesięciu dni ostatnich, wylądowało ich więcej, iak 70.

— Nowy klub zawiązał się w końcu zachodnim miastu; członkami iego będą sami tylko cudzoziemcy znakomitsi. Na czele tego klubu znajdują się: *J. K. W.*, *Xiążę Cambridge*, iako naturalizowany *Hannowerczyk*; *Xiążę Leopold*, *Xiążę*

Esterhazy, tudzież wszyscy zagraniczni ministrowie w *Londynie*.

— *Xiążę Leopold* rozprzeżstrzenia majątność swoją *Claremont*, przez ustawiczne przykupywania okolicznych folwarków i wydał już na to 150,000 f. s.

— Według ogłoszonego pamiętnika dochodów kompanii wschodnio-indyjskiej, wartość towarów nieprzedanych, które ona ma w Anglii, wynosi około 5,653,040 funt. szt.; wartość towarów przedanych, lecz jeszcze niezapłaconych 803,221 funt. szt.; wartość okrętów, które się teraz znajdują w Anglii, wynosi około 211,481 funt. szt. a wartość domu kompanii i magazynów, około 1,294,768 f. sz.

— Z *Buenos-Ayres* donoszą pod datą 17 lipca: „Po długiej niebytności nowin krajowych, otrzymaliśmy dwa numera nowego dziennika, wychodzącego w *Cordowie*, a które zawierają pogłoskę, iż strona *Jenerała Paez* zrobiła odmianę rządu w *Santiago del Estero*. Chorągiew narodowa została wywieszoną, na miejscu chorągwi prowincjonalnej.

— Minister skarbu meksykańskiego ogłosił budżet wydatków, na rok kończący się dnia 1 lipca 1831 roku; wynosi około 17,438,540 pesów. Ponieważ część większa dochodu publicznego jest podciągnięta pod reformę; minister nie mógł przeto wyrachować poborów publicznych; lecz, jeżeli się za osnowę wezmą pobory od roku 1828 do 1829, które wynoszą około 12,815,000 pesów, wypadnie ubytek około 5ciu milionów, które minister ma nadzieję zastąpić znacznym powiększeniem wielu odnog dochodu, przez reformy wnet zaydzć mające.

— Dwóch Anglików i szesnastu Angielek, znajduie się w więzieniach w *Porto*. Wszystkie listy, które tam przychodzą z Francyi i Anglii, są otwierane.

— *Margrabia Landsdowne* został installowany na urząd rektora uniwersytetu *glasgowskiego*.

— *Dr. Phillpotts* został mianowany biskupem *Exeterskim*.

— Opłaty wchodowe od zboż, ponieważ w tej chwili dosyć się podniosły, bardzo zatem podobna do prawdy, iż wszystkie znajdujące się w składzie zboża zostaną wywiezione do Francyi i *Niderlandów*. Już nawet na birży korzystne zawarto umowy względem wywieżenia wielkiej ilości pszenicy. Nadto, jest jeszcze do prawdy podobnym, iż opłaty wchodowe doświadczą tu pewnego zmniejszenia.

Włochy, dnia 15 października

Polepszył się stan zdrowia *Króla Neapolitańskiego*. *J. K. M.* nie mógł atoli dawać pokoiów, dnia 4 tego miesiąca, w rocznicę swoich imienin i przyjął tylko ministrów i radców stanu. Gdy *Dey Algierski* oświadczył chęć stawienia się przed *Królem*, *Najjaśniejszy Pan* przyjął go dnia 2go. *Dey* miał w towarzystwie samego tylko tłumacza.

— *Kardynał*, *Sekretarz Stanu Stolicy świętej*, przesłał trzy listy apostolskie do kilku biskupów francuzkich. W pierwszym, *Papież* rozkazuje *Kardynałowi*, *Xiąciu Rohan*, rozpuścić tajemne zgromadzenie w kolegium *Jezuitorów* w *Friburgu*, a należących do niego biskupów, odebrać do ich dyecezyi. Drugi list jest przesłany arcybiskupowi *Aweniońskiemu*, który się teraz znajduje w *Nicei*, oraz biskupowi *Marsylijskiemu* i wielu innym prałatom francuzkim, i zaleca im zostać uległymi *Królowi*, nznanemu przez *O. s.*; trzeci list jest pisany do *Nuncyusza Papieżkiego* w *Paryżu*, któremu zalecono otrzymać od rządu francuzkiego wydanie bull *Papieża* do arcybiskupów: w *Sens* i *Tuluzie*, oraz do biskupów w *Maux*, *Bayonnie* i *St. Diez*, których *O. s.* mianował na te dyecezye, na tajnym konsystorzu, dnia 5 lipca. (*J. d. S. P.*)

W i l n o.

W ostatnią sobotę, d. 8 terażn. listopada, w salach zgromadzenia *Resursy*, maskarada dosyć była liczna: szczególniey odznaczały się na niej maski męskie: zabawa wesola i tańce, przeciągnęły się do późna po północy.

DODATEK